

Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta 2011

Kuntien menojen kasvu kiihtyi vuonna 2011

Kuntien käyttökustannukset, ilman liikelaitoksia, kasvoivat 5,0 prosenttia vuonna 2011. Käyttökustannukset olivat yhteensä 36,7 miljardia euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 1,7 miljardia euroa. Menojen kasvu kiihtyi hieman vuodesta 2010, jolloin kasvua oli 3,6 prosenttia. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemasta kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastosta, joka sisältää kaikkien 336 kunnan ja 164 kuntayhtymän tiedot vuodelta 2011.

Kuntien käyttökustannukset ja -tuotot vuonna 2011, miljoonaa euroa¹⁾

	Käyttökustannukset ²⁾		Käyttötuotot ²⁾	
	Yhteensä, milj. €	Muutos, %	Yhteensä, milj. €	Muutos, %
Yleishallinto yhteensä	1 451	2,2	475	3,4
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	20 087	5,6	2 658	3,7
Opetus- ja kulttuuritoimi yhteensä	8 003	3,0	641	9,8
Muut palvelut yhteensä	7 140	6,1	5 611	4,9
Käyttötalous yhteensä	36 681	5,0	9 384	4,8

1) Kunnan liikelaitosmallia noudattavat liikelaitokset eivät sisälly taulukkoon.

2) Käyttökustannuksiin sisältyvät toimintameno, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytysmenot. Käyttötuottoihin sisältyvät toimintatulot ja vyörytystulot.

Sosiaali- ja terveystoimen menot muodostivat 54,8 prosenttia kuntien koko käyttötalouden kustannuksista. Vuonna 2011 kuntien sosiaali- ja terveystoimen käyttökustannukset olivat yhteensä 20 miljardia euroa. Menot nousivat 5,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Suurin osa sosiaali- ja terveystoimen kustannuksista, 27,8 prosenttia, kohdistui erikoissairaanhoidon. Kuntien opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset kasvoivat 3,0 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2011 kustannukset olivat yhteensä 8 miljardia euroa, josta 4,6 miljardia euroa ohjautui perusopetukseen. Opetus- ja kulttuuritoimen osuus kuntien käyttötalouden kustannuksista oli 21,8 prosenttia.

Kuntien käyttökustannuksista 12,5 miljardia euroa oli palkkoja ja henkilösivukuluja. Palvelujen ostot yhteensä muodostivat menoista 15,7 miljardia euroa. Käyttötuotot olivat yhteensä 9,4 miljardia euroa, josta suurin osuus tuli myyntituloista.

Kuntayhtymien käyttökustannukset, ilman liikelaitoksia ja liikelaitoskuntayhtymiä, nousivat 4,5 prosenttia vuonna 2011. Käyttökustannukset olivat yhteensä 11,2 miljardia euroa. Sektoreittain tarkasteltuna kuntayhtymien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kasvoivat 4,0 prosenttia, opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset 3,7 prosenttia sekä muiden palvelujen kustannukset 8,7 prosenttia. Vuonna 2011 kuntayhtymien sosiaali- ja terveystoimen käyttökustannukset olivat yhteensä 8,4 miljardia euroa, josta 73,5 prosenttia ohjautui erikoissairaanhoidon. Opetus- ja kulttuuritoimen menoista 74,0 prosenttia kohdistui ammatilliseen koulutukseen.

Sisällys

1. Kuntien talous vuonna 2011.....	4
2. Kuntayhtymien talous vuonna 2011.....	5

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien käyttökustannukset ja -tuotot tehtävittäin vuonna 2011 ja muutos edellisestä vuodesta	6
Liitetaulukko 2. Kuntayhtymien käyttökustannukset ja -tuotot tehtävittäin vuonna 2011 ja muutos edellisestä vuodesta.....	6

Kuviot

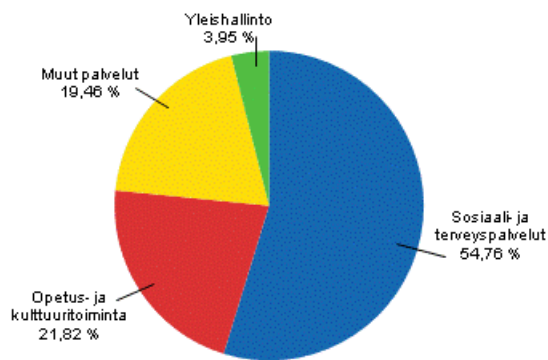
Kuvio 1. Kuntien käyttökustannusten jakautuminen eri toiminnoille.....	4
Kuvio 2. Kuntayhtymien käyttökustannusten jakautuminen eri toiminnoille.....	5
Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston laatuseloste 2011.....	8

1. Kuntien talous vuonna 2011

Kuntien käyttökustannukset, ilman liikelaitoksia, olivat yhteensä 36,7 miljardia euroa ja käyttötuotot 9,4 miljardia euroa vuonna 2011. Vuoteen 2010 nähden kustannukset nousivat 5,0 prosenttia eli 1,7 miljardia euroa. Kustannusten nousu oli jyrkempi kuin vuonna 2010, jolloin kustannukset kasvoivat 3,6 prosenttia. Kuntien käyttötuotot kasvoivat 4,8 prosenttia eli 0,4 miljardia euroa edellisestä vuodesta.

Käyttökustannuksista suurimman menoerän muodostivat palvelujen ostot 42,8 prosentilla. Palvelujen ostot olivat yhteensä 15,7 miljardia euroa. Tähän sisältyvät sekä asiakaspalvelujen ostot että muiden palvelujen ostot. Asiakaspalvelujen ostoihin kuntayhtymiltä ohjautui näistä 6,5 miljardia euroa. Toiseksi suurimman erän käyttötalouden kustannuksista muodostivat palkat ja henkilösivukulut 35,6 prosentilla. Kuntien käyttötuotoista myyntitulot muodostivat 36,8 prosentilla suurimman osuuden. Myyntituloihin sisältyvät valtiolta, muilta kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta saadut myyntitulot sekä sisäiset myyntitulot.

Kuvio 1. Kuntien käyttökustannusten jakautuminen eri toiminnoille

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kasvoivat 5,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Kustannusten nousu oli jyrkempi kuin vuonna 2010, jolloin kustannukset kasvoivat 2,4 prosenttia. Vuonna 2011 sosiaali- ja terveystoimen menoista 5,6 miljardia euroa ohjautui erikoissairaanhoidon ja 4 miljardia euroa perusterveydenhuoltoon. Perusterveydenhuollon avo-, hammas- ja vuodeosastohoito muodostivat yhteensä 20,1 prosenttia sosiaali- ja terveystoimen menoista.

Opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset olivat yhteensä 8 miljardia euroa, josta 4,6 miljardia euroa kohdistui perusopetukseen. Opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset kasvoivat 3,0 prosenttia edellisestä vuodesta. Nousu oli maltillisempaa kuin vuonna 2010, jolloin menojen kasvu oli 6,3 prosenttia. Vuoden 2010 kustannusten kasvuun vaikutti osittain valtionosuusjärjestelmän uudistus. Muiden palvelujen kustannukset kasvoivat 6,1 prosenttia vuodesta 2010. Vuonna 2011 muiden palvelujen käyttökustannukset olivat yhteensä 7,1 miljardia euroa, josta suurimman osuuden 30,9 prosentilla muodostivat toimitila- ja vuokrauspalvelut.

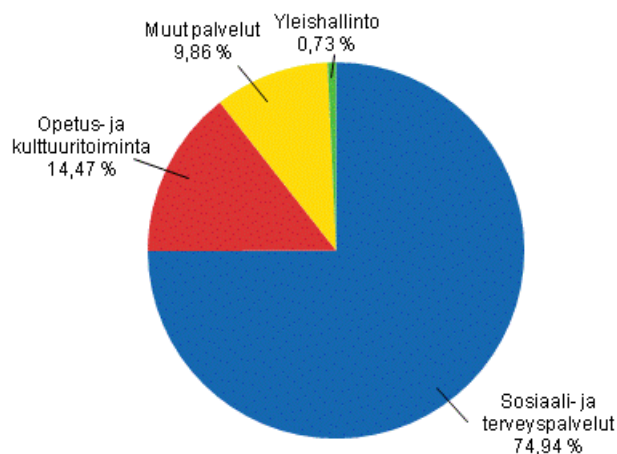
Kuntien investointimenot, ilman liikelaitoksia, olivat vuonna 2011 yhteensä 2,8 miljardia euroa. Rakennuksiin kohdistuneita investointimenoja oli yhteensä 1,1 miljardia euroa, mikä muodosti 39,6 prosenttia kaikista investoinneista. Edelliseen vuoteen nähden investointimenot laskivat 9,0 prosenttia. Vuoden 2010 investointimenoihin vaikutti tällöin toimintansa aloittaneet suuret kuntayhtymät, mikä näkyi kuntien osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuneiden investointien kasvuna. Kuntien liikelaitosten investointimenot olivat yhteensä 0,9 miljardia euroa.

Kuntien liikelaitosten ja taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen liikevaihto oli yhteensä 4,1 miljardia euroa vuonna 2011. Kasvua edelliseen vuoteen oli 3,7 prosenttia. Suurin osuus liikevaihdosta muodostui energiahuollon liikelaitosten kautta.

2. Kuntayhtymien talous vuonna 2011

Kuntayhtymien yhteenlasketut käyttökustannukset, ilman liikelaitoksia ja liikelaitoskuntayhtymiä, olivat 11,2 miljardia euroa vuonna 2011. Kustannusten nousu oli 4,5 prosenttia kun edellisenä vuonna vastaava kasvu oli 15,3 prosenttia. Vuoden 2010 tulokseen vaikuttivat tällöin toimintansa aloittaneet suuret kuntayhtymät. Kuntayhtymien käyttötuotot olivat yhteensä 11,3 miljardia euroa. Tuotot kasvoivat 3,6 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuvio 2. Kuntayhtymien käyttökustannusten jakautuminen eri toiminnoille

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat yhteensä 8,4 miljardia euroa kasvaen 4,0 prosenttia vuodesta 2010. Erikoissairaanhoidon osuus kustannuksista oli 6,2 miljardia euroa. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin vaikuttavat myös laaja-alaisesti sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä hoitavat kuntayhtymät, jotka ostavat erikoissairaanhoidoa sairaanhoitopiiriltä ja välittävät sen eteenpäin jäsenkunnilleen.

Ammatillinen koulutus muodosti kuntayhtymien opetus- ja kulttuuritoimen kustannuksista suurimman menoerän. Opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset olivat yhteensä 1,6 miljardia euroa ja ammatillisen koulutuksen osuus tästä 1,2 miljardia euroa. Muiden palvelujen kustannukset olivat kuntayhtymillä yhteensä 1,1 miljardia euroa.

Kuntayhtymien käyttökustannuksista suurin osuus muodostui palkoista ja henkilösivukuluista. Näiden osuus oli 5,4 miljardia euroa. Palvelujen ostot muodostivat 30,9 prosentin osuuden kustannuksista. Vuoteen 2010 verrattuna palkat ja henkilösivukulut kasvoivat 4,9 prosenttia ja palvelujen ostot 4,5 prosenttia. Kuntayhtymien käyttötuotoista 64,1 prosenttia muodostui myyntituloista kunnilta. Myyntitulot kunnilta olivat vuonna 2011 yhteensä 7,3 miljardia euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 5,2 prosenttia. Kuntayhtymien investointimenot, ilman liikelaitoksia ja liikelaitoskuntayhtymiä, olivat 0,7 miljardia euroa vuonna 2011.

Liikelaitoskuntayhtymien sekä kuntayhtymien liikelaitosten yhteenlaskettu liikevaihto oli 1,8 miljardia euroa. Tästä suurin osuus muodostui erikoissairaanhoidon liikelaitosten kautta.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien käyttökustannukset ja -tuotot tehtävittäin vuonna 2011 ja muutos edellisestä vuodesta ¹⁾

	Käyttökustannukset ²⁾				Käyttötuotot ²⁾			
	Yhteensä, milj. €	Muutos, %	Palkat, milj. €	Muutos, %	Yhteensä, milj. €	Muutos, %	Maksut, milj. €	Muutos, %
Yleishallinto yhteensä	1 451	2,2	361	5,3	475	3,4	0	0,0
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	20 087	5,6	4 648	4,7	2 658	3,7	1 181	3,2
Siitä:								
Lasten päivähoito	2 814	5,6	1 220	5,1	359	4,9	318	6,3
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	659	7,7	86	2,8	48	7,2	14	13,1
Muut lasten ja perheiden palvelut	390	7,7	160	7,8	34	-18,7	2	-13,9
Vanhusten ja vammaisten laitospalvelut	1 132	-4,2	386	-4,8	234	-4,7	185	-6,5
Kotipalvelut	782	3,4	364	1,4	161	0,4	100	0,4
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	2 578	11,7	514	12,2	384	9,5	234	9,9
Perusterveydenhuolto	4 037	5,0	1 350	4,0	684	6,1	278	1,2
Erikoissairaanhoido	5 575	6,0	177	14,2	112	7,5	22	19,6
Opetus- ja kulttuuritoimi yhteensä	8 003	3,0	3 403	2,8	641	9,8	124	4,3
Siitä:								
Perusopetus	4 589	3,0	2 073	2,9	236	12,1	16	13,0
Lukiokoulutus	644	1,1	342	1,0	27	13,5	3	-10,7
Ammatillinen koulutus	333	-0,2	129	3,3	35	6,0	3	-1,5
Ammattikorkeakoulutoiminta	160	4,0	58	3,9	18	15,1	2	4,7
Kirjastotoimi	335	3,2	136	3,6	28	4,8	2	-3,2
Liikunta ja ulkoilu	599	4,2	120	1,8	113	5,6	38	3,2
Muut palvelut yhteensä	7 140	6,1	1 499	1,7	5 611	4,9	218	17,0
Siitä:								
Yhdyskuntasuunnittelu	383	5,0	172	2,2	89	4,0	24	-6,7
Liikenneväylät	1 098	9,8	71	-5,7	335	15,8	37	5,3
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	2 206	9,1	337	0,3	2 336	5,4	3	-30,1
Käyttötalous yhteensä	36 681	5,0	9 912	3,6	9 384	4,8	1 524	5,1

1) Kunnan liikelaitosmallia noudattavat liikelaitokset eivät sisälly taulukkoon.

2) Käyttökustannuksiin sisältyvät toimintamenot, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytysmenot. Käyttötuottoihin sisältyvät toimintatulot ja vyörytystulot.

Liitetaulukko 2. Kuntayhtymien käyttökustannukset ja -tuotot tehtävittäin vuonna 2011 ja muutos edellisestä vuodesta ¹⁾

	Käyttökustannukset ²⁾				Käyttötuotot ²⁾					
	Yhteensä, milj. €	Muutos, %	Palkat, milj. €	Muutos, %	Yhteensä, milj. €	Muutos, %	Myyntitulot kunnilta, milj. €	Muutos, %	Maksut, milj. €	Muutos, %
Yleishallinto yhteensä	82	12,6	34	10,3	320	5,8	278	3,3	0	0,0
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	8 425	4,0	3 320	4,4	8 183	3,3	6 672	5,3	401	0,7
Siitä:										
Vanhusten ja vammaisten laitospalvelut	258	0,9	136	0,9	266	0,1	216	-1,8	35	6,2
Perusterveydenhuolto	718	-0,1	317	-3,4	687	-1,3	547	-3,3	69	-8,7
Erikoissairaanhoido	6 191	3,5	2 435	4,9	6 247	3,2	5 228	5,4	218	-0,5
Opetus- ja kulttuuritoimi yhteensä	1 627	3,7	791	4,5	1 673	2,7	23	0,4	10	2,8
Siitä:										
Ammatillinen koulutus	1 204	5,4	569	5,6	1 275	3,7	8	6,6	6	0,5
Ammattikorkeakoulutoiminta	272	0,3	146	0,1	285	0,1	6	-7,5	1	23,8
Muut palvelut yhteensä	1 108	8,7	139	10,6	1 152	7,0	295	5,0	1	20,2
Käyttötalous yhteensä	11 243	4,5	4 284	4,7	11 328	3,6	7 267	5,2	412	0,8

1) Kunnan liikelaitosmallia noudattavat liikelaitokset eivät sisälly taulukkoon.

2) Käyttökustannuksiin sisältyvät toimintamenot, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytysmenot. Käyttötuottoihin sisältyvät toimintatulot ja vyörytystulot.

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston laatuseloste 2011

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Lisäksi tilasto sisältää asukasluku- ja verotustietoja sekä kuntien ja kuntayhtymien taloutta ja toimintaa kuvaavia tunnuslukuja. Tilastoon sisältyvät myös kuntien ja kuntayhtymien konsernitaseet.

Tilaston tietoja käytetään kuntien ja kuntayhtymien talouden seurantaan, kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon laadintaan, kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksien määrittämiseen sekä mm. Euroopan Unionille tehtäviin selvityksiin.

Tilastokeskus kerää pääosan tiedoista suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä. Ahvenanmaan kuntia ja kuntayhtymiä koskevat tiedot kerää ja käsittelee Ålands statistik- och utredningsbyrå ja terveydenhuollon toimintatiedot Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet (yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä), Suomen Kuntaliiton tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille, Suomen Kuntaliiton julkaisema kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätösmalli, Suomen Kuntaliiton julkaisu ”Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset” sekä Tilastokeskuksen sektoriluokitus.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeet ovat saatavissa pdf-muodossa Kunnat.net -palvelusta [www-osoitteesta](http://www.kunnat.net)

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kirjanpito/kirjanpitolautakunta-kuntajaosto/kuntajaosto-yleisohjeet/Sivut/default.aspx>

Suomen Kuntaliiton julkaisu ”Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2012” löytyy osoitteesta

http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2689

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto on kaikki Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kunnilta ja kuntayhtymiltä kootut tiedot niiden vuositilinpäätöksistä: tuloslaskelmien mukaisista tuotoista ja kuluista, rahoituslaskelmien mukaisista rahoituseristä, taseiden mukaisista varoista ja veloista 31.12., ns. kunnan liikelaitos mallia noudattavien laitosten erillistilinpäätöksistä, kunnan/kuntayhtymän konsernitaseesta sekä talousarvion toteutumisvertailuun pohjautuvat tiedot toimintamenoista ja -tuloista ja investointimenoista ja -tuloista tehtävittäin. Tilaston perusaineistoksi kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien itse tuottamien, myymien ja ostamien palvelujen määristä.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä [www-lomakkeilla](http://www.lomakkeilla). Tiedot on mahdollista antaa myös perinteisellä paperilomakkeella.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista, taseista, konsernitaseista ja ns. kunnan liikelaitosten tilinpäätöksistä kerätään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamia sitovia tilinpäätöskaavoja noudattaen. Näiden tietojen luotettavuus on hyvä.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista julkaistaan ennakkotietoja tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Nämä tiedot poikkeavat yleensä varsin vähän vuoden lopulla julkaistavista lopullisista tiedoista.

Tilastoa varten kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen ja -tulojen jakautumisesta tehtävittäin. Tehtäväkohtaiset tiedot kerätään meno- ja tulolajeittain eriteltyinä. Käytetty meno- ja tulolajiluokitus vastaa kuntien kirjanpidossa käytettyä luokitusta, joka taas perustuu kirjanpitolakiin ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamiin sitoviin ohjeisiin. Tältä osin tietojen luotettavuus on hyvä. Tehtäväluokitus perustuu Tilastokeskuksen ja Suomen Kuntaliiton antamaan ohjeeseen. Koska kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossaan käyttämä tehtäväluokitus riippuu kunnan/kuntayhtymän organisaatiosta eikä siten useinkaan noudata tilastoluokitusta, joutuvat tiedonantajat tilastoa varten yhdistelemään ja jakamaan kirjanpitonsa tehtäväluokkia (tulosalueita ja yksiköitä). Tätä on usein mahdoton tehdä niin, että lopputulos täydellisesti noudattaisi tehtäväluokitusohjetta. Tästä syystä tehtäväluokittaisten tietojen luotettavuus on selvästi huonompi kuin meno- ja tulolajeittaisten tietojen.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien investointimenoista ja -tuloista kerätään tavaratyypeittäin samalla tehtäväluokituksella kuin tiedot tehtäväkohtaisista toimintamenoista ja -tuloista. Tavaratyypiluokitus on sopusoinnussa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tase- ja rahoituslaskelmasuosituksen kanssa. Tältä osin luotettavuus on hyvä. Sen sijaan investointimenojen ja -tulojen jakaminen tehtäväluokkiin on usein vaikeaa varsinkin silloin, kun investointi palvelee useita tehtäväluokkia. Monissa kunnissa tilahallintoyksikkö vastaa lähes kaikesta rakentamisesta, jolloin kaikki rakennusten rakentamismenot kirjautuvat toimitila- ja vuokrauspalvelut tehtäväluokkaan eivätkä siis rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisesti tehtäväluokkiin.

Toimintatietojen luokitukset perustuvat Tilastokeskuksen ja Suomen Kuntaliiton yhteiseen ohjeeseen "Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset". Tietojen luotettavuus on melko hyvä.

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoa varten saadaan tiedot kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, ts. katoa ei esiinny.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä.

Kuntien sosiaalitoimen toimintatilaston ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa ja ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella. Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastoaineistosta tehdään seuraavat tilastojulkistukset:

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella.

Kuntien talouden ja toiminnan lopulliset tiedot julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuun alussa. Julkistus sisältää tietoja ja tunnuslukuja kuntien taloudesta kunnittain ja maakunnittain. .

Kuntayhtymien talouden ja toiminnan lopulliset tiedot julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuun lopussa. Julkaisu sisältää tietoja ja tunnuslukuja kuntayhtymien taloudesta kuntayhtymittäin ja kuntayhtymätyypeittäin.

Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoaineistojen tiedot ovat julkisia, ja aineistosta on mahdollista saada tietoja ja selvityksiä tietopalveluna. Tietopalvelua hoitaa Tilastokeskuksen Kuntien talous- ja rahoitusmarkkinat -vastuualue.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma-, rahoituslaskelma-, tase-, konsernitase- ja sosiaalitoimen toimintatietojen vertailtavuus kuntien/kuntayhtymien kesken on hyvä. Verrattaessa tehtäväluokittaisia meno-, tulo- ja investointitietoja kuntien/kuntayhtymien kesken on otettava huomioon, että menojen ja tulojen tehtäväluokkajako ei perustu sitoviin määräyksiin niin kuin meno- ja tulolajijako vaan Suomen Kuntaliiton ja Tilastokeskuksen yhteiseen tilastoluokitukseen. Koska tehtäväluokittaisia tietoja ei useinkaan saada suoraan kirjanpidosta vaan jako joudutaan tekemään kirjanpidon mukaisia tulosalueita ja -yksiköitä yhdistelemällä ja jakamalla, eivät tehtävittäiset tiedot välttämättä ole täysin vertailukelpoisia kuntien/kuntayhtymien kesken.

Kuntia vertailtaessa on otettava huomioon myös erot palvelujen tuotantotavoissa ja toimintojen organisoinnissa. Useilla kunnilla osa toiminnasta on organisoitu ns. ”kunnan liikelaitos” -mallin mukaiseksi liiketoiminnaksi. Näiden liikelaitosten menot ja tulot eivät sisälly tehtäväkohtaisiin menoihin ja tuloihin, vaan niistä on tilastossa erilliset taulukot. Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmiin, rahoituslaskelmiin ja taseisiin ne kuitenkin sisältyvät. Muu liiketoiminta sisältyy myös tehtäväkohtaisiin tietoihin. Osakeyhtiö-, yhdistys- tai säätiömuodossa harjoitetun toiminnan menot, tulot, varat ja velat eivät sisälly kunnan/kuntayhtymän tilinpäätökseen, koska ne ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä. Kunnan/kuntayhtymän konsernitase sisältää myös tytäryhteisöjen varat ja velat.

Itse tuotettujen ja esim. kuntayhtymiltä ostettujen palvelujen kustannukset eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia, koska kuntayhtymät kattavat osan menoistaan muilla kuin palvelujen myynnistä saamallaan tuloilla.

Kuntien/kuntayhtymien välisissä vertailuissa tehtäväkohtaiset nettokustannukset ovat vertailukelpoisempia kuin bruttomenot.

Vuonna 1997 voimaan tullut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuslaki heikensi tuntuvasti opetustoimen vertailtavuutta kuntien välillä: jos kunnalla on esim. oma lukio, sen kaikki menot sisältyvät kunnan tehtäväkohtaisiin menoihin. Jos kunnalla ei ole omaa lukiota, sillä ei ole lukiomenoja, vaan kunnalle muiden kuntien lukioita käyvistä opiskelijoista aiheutuva taloudellinen rasitus näkyy kunnan tuloslaskelmassa valtionosuuksien vähennyksenä.

Eri vuosien välisissä vertailuissa on otettava huomioon yleiset vertailtavuuteen vaikuttavat tekijät, kuten kirjanpidossa, valtionosuusjärjestelmässä ja kuntien toiminnan organisoinnissa tapahtuneet muutokset, liiketoiminnan eriyttäminen kunnan liikelaitos -mallin mukaiseksi toiminnaksi jne.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 6. edellä.

Lisätietoja

Lea Vuorinen 09 1734 3358

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

kuntien.talous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/ktt/index.html>

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto 2011. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-1692 (pdf)*